

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 800
Letna naročnina L 1.500
Letna inozemstvo L 2.500
Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XIII. - Štev. 49 (669)

Gorica - četrtek 7. decembra 1961 - Trst

Posamezna številka L 30

Vernim in nevernim v premislek Italijanski komunisti v zadregi

Dr. Jakob Ukmar je pred časom imel na tržaškem radiu govor, iz katerega smo iztrgali nekaj misli o veri v premislek vernim in nevernim sedaj v adventnem času, ko se pripravljamo na rojstvo našega Odrešenika.

Zastavimo si vprašanje: Odkod religija? Najprej konstatiramo, da je religija splošen pojav v zgodovini človeškega rodu. Posamezne oblike religije so različne in te razlike imajo različne vzroke. Toda religiozna zavest je vedno in povsod enaka; zato mora imeti vedno in povsod isti vzrok. Ta religiozna zavest pravi, da biva najpogostejše bitje, od katerega smo odvisni, bitje, ki ga moramo častiti, bitje, čigar voljo moramo spoštovati, v kolikor se ta volja razodeva po naravnih moralnih postavah, ki jo čutimo v svojih dušah. Pravi tvorni vzrok te religiozne zavesti je torej spoznavajoča zmožnost človeškega duha, ki iz končnih stvari sklepa na neskončno bitje, ki iz smotnega reda v naravi sklepa na umnega stvarnika in voditelja sveta, ki iz moralne postave, katero čuti kot neizogibno v svoji notranjščini, sklepa, da je tisto najvišje bitje sveto in da mu ni isto čednost in greh. Razum, ki tako spoznava Boga in človekovo odvisnost od njega, veleva volji religiozne akte, da Boga časti, da njegovo moralno postavost spoštuje. In prav zato, ker ima religija svoj tvorni vzrok v spoznavajoči zmožnosti človeškega duha, ki je splošna, je tudi religija splošen pojav v človeštvu.

Je pa religija tudi nujen pojav v človeškem rodu. Nujna je namreč od strani Boga, ki kot svetilni pravilni mora zahtevati, da umna stvar, bodi angel ali človek, spoznava in izpoveduje svojo odvisnost od Stvarnika. Nujna je pa religija tudi od strani človeka glede na njegov um in njegovo voljo. Um namreč miruje šele v spoznanju Boga, ki je prvi vzrok in zadnji cilj vsega stvarstva. Prav tako ima volja šele v Bogu trdno podlago npravnega reda. Samo Bog more dati npravnemu zakonu zadostno sankcijo in le v Bogu, najvišjem dobrem, počije nagon po sreči. Ker je torej ono stvarno razmerje odvisnosti med Bogom in človekom neminljivo, in ker je zmožnost duha, ki spoznava to razmerje, stalna, je morala biti religija vedno v človeku in bo morala tudi vedno biti, dokler bo človek to, kar je: razumno bitje.

S tem sem, moji dragi bralci, podal nekaj glavnih misli iz filozofskega dokazovanja, da je Bog. Kaj naj torej rečemo k sedanjemu tako močnemu in sistematičnemu prizadevanju izbrisati nele krščanstvo, ampak sleherni religiji raz obličja zemlje? To in samo to, bomo rekli, da je vse to prizadevanje boj proti naravi in bo že samo zaradi tega za trajno neuspešen boj. Trden namreč in neomahljiv je temelj religije. Dokler ostane človeška narava ista, bo ostala tudi religija. Stoletja in tisočletja minevajo, a človeški um vedno išče in najde Boga; pa tudi človeška volja vedno teži po njem kot najvišjem dobrem, zakaj nemirno je naše srce, dokler ne počiva v tebi, o Bog! (Confess. 1, 1)

Vsi ti zaključki so iz teoretičnega in modroslovnega vidika sicer pravilni, vendar dejansko v zgodovini človeškega rodu ni bila religija nikdar zgolj produkt spoznavajočega uma. Ze koj spočetka je namreč Bog razodel človeku sebe in nekaj temeljnih religioznih idej. Pozneje večkrat in vedno bolj, dokler ni razodetje v krščanstvu doseglo svojo dovršenost. Tako je religija proizvod obojega: spoznavajočega uma in božjega razodetja.

Končno ne smemo prezreti, da živi človeški rod v atmosferi odrešenja, da je pozvan v nadnaravni stan božjih otrok in določen za večno uživanje svojega Stvarnika. V tem dejanskem okviru je in mora biti religija tudi in še posebno učinek božje milosti. Če kdo misli, da more človek tudi brez predhodne milosti pravilno verovati, se zelo moti. Ker sepa Bog prevzetnim ustavlja, ponižnim pa daje ml-

lost (Jak. 4, 6), in ker je moderni človek zaradi materialnega napredka prevzetan ter meni, da je obvladal vso naravo in bo jutri že zvezde poklatil raz nebesnih svod, zato je moderni človek skoroda brez religije. Če se naj tako ogroženi svet reši, ne potrebuje letetičih satelitov, pač pa ponižnih in vernih src.

KENNEDY listu Izvestja

Ameriški predsednik Kennedy je v razgovoru z urednikom moskovskega dnevnika »Izvestja« Aleksijem Adjubejem (Hruščevov zet) obrazložil stališče svoje vlade do najbolj aktualnih mednarodnih problemov, od Kube do Berlina. Sovjetska »Izvestja« so Kennedyjeve odgovore na Adjubejeva vprašanja v celoti objavila, kar se v Sovjetski zvezi že dolgo ni zgodilo. To je med sovjetskimi državljani vzbudilo veliko zanimanje, da so se kar trgali pred prodajalnami časopisov za tisto številko Izvestij.

Potem ko je izrazil svoje razčaranje nad prelomom pogajanj v Ženevi za prekinitev atomskih poskusov, je za glavni vzrok sedanje mednarodne napetosti označil težnje Sovjetske zveze, da bi razširila komunizem na ves svet: »Mislim, da so jaltski in potsdamski dogovori dopuščali narodom Vzh. Evrope svobodno izbiro, toda ti narodi, po mojem mnenju, nimajo take svobode. Cesar mi ne odobravamo, je dejstvo, da narodi, ki so zašli pod komunizem, nimajo možnosti, da si izberejo drugačen način življenja.«

Adjubej se je branil s sovjetsko velikodušnostjo do Avstrije, očita jo Kennedyju vmešavanje v kubanske zadeve. Na to je Kennedy odgovoril: »V začetku je velika večina podpirala Castrovo revolucijo. Toda Castro ni spoštoval obveznosti, da bo razpisal svobodne volitve. Dokler pa teh havanska vlada ne dovoli, ne more trditi, da predstavlja večino ljudstva. V tem je naš spor s Kubo. — Za predsednika britanske Gvijane je bil izvoljen marksist Jagan. ZDA niso ugovarjale, ker je bil redno izvoljen na svobodnih volitvah. Toda ugovore imamo, ko neki sistem vsili majhna skupina s prevratom in nasiljem.«

Glede nemškega vprašanja je Kennedy dejal: »Če bi uspeli rešiti vprašanje Nemčije in Berlina, mislim da bi tedaj videli, v kolikšni meri se bodo sovjetsko-ameriški odnosi izboljšali na drugih sektorjih. In mislim, da bi se naši odnosi v tem slučaju bistveno izboljšali. Če hoče Sovjetska zveza, lahko podpiše ločeno mirovno pogodbo z Vzhodno Nemčijo, katere pa ZDA ne mislijo priznati. Toda če mislijo Sovjeti s to potezo izriniti zaveznike iz Berlina, potem pogodba ne bo prinesla miru. Ustvarjanje novih držav med ZDA in SZ v trenutku, ko sta obe močni in ni nobene dejanske nevarnosti za nikogar, je nepotrebno. Prava nevarnost je v dejstvu, da imamo mi in vi v jedrskih skladiščih sredstva, ki nam obojim lahko zdajo ogromne izgube. Mislim, če bomo vprašanja načelnosti realistično, bomo lahko dosegli sporazum, ki bi zajamčil koristi naših dveh držav in omogočil reševanje drugih težav. — Če bomo znali ohraniti mir za dvajset let, bo življenje sovjetskega in ameriškega ljudstva mnogo bogatejše in mnogo srečnejše.«

Kriza v italijanskem komunizmu

Destalinizacija, odrejena na 22. kongresu sovjetske komunistične partije v Moskvi je na splošno zanesla med komunistične partije v Zapadni Evropi preceljšno zbeganost in zagrenjenost. Le s težavo se prilagajajo novemu položaju in brez notranjega prepričanja. Do posebnega izraza je ta notranja kriza bruhnila na dan v Italijanski komunistični partiji, v kateri je prišlo do odkritega spopada med mlajšimi nekompromitiranimi komunisti ter starejšo gardo, ki je vodila partijo v zadnjih desetletjih. Mlajši v bistvu očitajo sedanjemu vodstvu s Togliattijem na čelu, da je vsa ta desetletja v imenu neke formalne enotnosti držalo partijo v železni disciplini in zabranilo vsako svobodno diskusijo o problemih, ki so se spriti pojavili v delavskem gibanju. Pokorno vdani Moskvi so slepo prejemali vse direktive, pa naj so bile za italijansko delavstvo koristne ali ne. Pokojnega diktatorja Stalina so častili kot boga, vedeli za številne njegove zločine, a so molčali in mladim prikrivali. Moral je priti 22. boljševiški kongres, da so ti zvedeli za ogabne zločine in žalosten konec tudi mnogih italijanskih komunistov, ki so se v času fašizma v Italiji zatekli v Rusijo v upanju, da bodo tam na varnem. Toda Stalinova zločinska roka je segla tudi do njih. Mnogi so umrli na prisilnem delu ali v taboriščih ali prestali silna mučenja v zloglasnih kremenjskih zaporih Lubianke. Eden izmed teh je sedaj še živ, Togliattijev svak Paolo Robotti, kateremu so v ječi razbili vse zobe in mu poškodovali hrbtenico. Izpustili so ga šele na posredovanje Togliattija pri Stalinu. Vrnil se je v Italijo in nadaljeval delo v partiji. Toda v partijski organizaciji so vladale take razmere, da nihče ni upal govoriti o tem. Šele sedaj po moskovskem kongresu, ki je dekretiral iztrebljenje Stalina in njegovih metod iz komunističnega gibanja, si je upal Robotti priti z besedo na dan in pripovedovati svojo zgodbo.

SAMOKRITIKA

PALMIRA TOGLIATTIJA

Vse to so mladi kadri očitali starim voditeljem in zahtevali pojasnila ter zagotovila, da se odslej mora v kom. partiji uvesti razpravljanje in ne samo slepo prikričevanje. Vsak član mora biti prost, da kritizira, ne da bi ga kdo zaradi tega utegnil proglasiti za protirevolucionarja, protipartijca ali revizionista. — Izmed 31 članov Centralnega komiteja jih je 22 podprlo te kritike na račun starih ljsjakov in zavrnilo Togliattijevo poročilo. Upor je torej zavzel zaskrbljiv obseg in je tajnika Togliattija prisilil, da se je začel krčevito braniti. Teksta njegove samoobrambe pa se ni upala objaviti »Unità«, ker je baje rabil precej močne izraze napram svojim notranjim nasprotnikom, ki jih vodi poslanec Amendola. Delegat iz Piemonta Santus je zahteval ustanovitev posebne komisije, ki naj preišče vse slučaje Stalinovih žrtev med ital. komunisti in sporoči prizadetim družinam, kdaj in kje so njihovi sorodniki vzeli konec. Natolki pa je zahteval nič manj kot sklicanje izrednega vsedravnega kongresa.

Tajnik KPI se je prvič v svojem življenju znašel pred tako ostrimi očitki svojih tovarišev v

Centralnem komiteju. Spoznal je, da je njegov položaj nevzdržen, ker so ga postavili v očitno manjšino; skušal se je približati stališču svojih nasprotnikov kot leta 1957. Toda mlajši so spoznali njegovo zvijačnost in se niso dali speljati. Na njihovo ponovno zahtevo se je moral Centralni komitej ponovno zbrati in razpravljati o sklepih 22. kongresa KPSZ. Zaključno politično poročilo je povsem drugačno od onega, ki ga je podal Togliatti brž po vrnitvi iz Moskve. Priznava namreč zmote in napake voditeljev KPI (torej tudi Togliattija), katere so doslej skrivali ali zanikali. Komunističnim strankam namreč pripisuje pravico različnih mnenj, znotraj partije pa dopušča svobodno diskusijo, kakor zahtevajo mlajši. Togliatti je moral po 40 letih vodstva KPI izreči avtokritiko: komunistični dnevnik »Unità« poroča dobesedno: »Tudi kar zadeva notranje življenje stranke, se priznava, da ni bilo demokracije, da je bilo sodelovanje baze pri skupnih sklepih le prevara in utvara, da nesoglasje in opozicija nista bila dovoljena, da je stranko vodila neovrgljiva oligarhija.« (To je nekaj posameznikov.)

POLEMKA MED KPI IN KPF

Zaradi tega nenadnega preobrata v KPI so francoski komunisti ostro napadli italijanske komuniste, posebno poslanca Amendolo, Alicato in Pajetto in jih obtožili

kot »oportuniste in revizioniste«: Očitajo jim, da hočejo s svojimi zamislimi o avtonomnosti posameznih komunističnih partij kreniti na pot socialdemokratskega pojmovanja stranke, z dopuščanjem notranjih struj pa ogražajo enotnost komunističnega gibanja. Enake kritike na račun ital. komunistov je iznesel tudi sam tajnik KPF Thorez.

Tudi v italijanskem komunizmu se je torej nekaj vendarle zganilo. Nova generacija stopa v ospredje in zahteva umik kompromitiranega in skreditiranega vodstva starih, ki so svoj čas poveljevali Stalina, sedaj pa, ko je njegovega mita konec, je edina stvar, ki jih zaskrblja in se z njo ne strinjajo, sprememba imena mesta Stalingrada. To je edina kritika, ki so si jo v svoji servilnosti upali iznesti Togliatti in ostali.

Vendar pa zaradi teh notranjih pretresov v KPI si ne smemo delati utvar. Struktura in ideologija partije sta ostali isti in ne dopuščata pomembnih odklonov. Toda veter, ki veje proti samemu Togliattiju, je značilen in poučen za vse, ki vidijo v komunizmu svoj najvišji politični vzor.

Cestne nesreče v Italiji

V tednu od 20. do 26. novembra so zaznamovali v Italiji 221 cestnih nesreč, ki so povzročile smrt 84 oseb in 239 ranjenih. V istem tednu so odvzeli šoferski patent 174 osebam, 24 pa so kaznovali.

Tito kritizira svoje tovariše

Zasedanje centralnega odbora jugoslovanske komunistične partije se je začelo v strankini palači na trgu, ki nosi ime Marksa in Engelsa. Tito je imel kratek otvortiveni nagovor. Dovolj je le ena sama fraza, da pojasni, kakšen je točen pomen tega izrednega zasedanja, ki sledi bučni obsodbi Stalina v Moskvi in prinaša postopno rehabilitacijo beograjskega komunizma. »Tovariši,« je dejal Tito, »nismo tukaj zbrani, da bi ugotavljali naše uspehe, temveč da ugotovimo naše slabosti.« V preteklih maršalovih nagovorih bi redko našli izraze tolike skromnosti in duha tolike samokritike, kot se je pokazal tudi med 120 člani, ki so posegli v diskusijo. »Zvezo jugoslovanskih komunistov«, tak je uradni naslov partije po VII. kongresu, ki je bil v Zagrebu leta 1952, tvori danes nad milijon članov, politično izvršni odbor pa šteje 14 delegatov, ki so isti že 16 let, razen Andrije Hebranga, planskega ministra, ki se je izpovedal za kominformizem in se je raje ubil v ječi leta 1948, ter Milovana Djilasa, črnogorskega predstavnika, katerega so izpustili iz ječo po štirih letih. Na VII. kongresu v Zagrebu leta 1952, ki je sovpadal z momentu bučne politike med Beogradom in Moskvo, je »Zveza« prilagodila svoj program tako, da je stranki bila takrat podeljena naloga izrazite formacije, zmanjšal pa se je njen pomen vodstva v državnem socialnem sistemu. Ta sistem je bil deležen najvišjih kritik s strani Moskve in drugih komunističnih central sovjetskega komunizma. Znotraj v Jugoslaviji pa so se postopoma slabili organi »Zveze«. Na to stanje je danes Tito reagiral in naglasil potrebo, da se ugotovijo vzroki sedanje sla-

bosti. Dovolj jasno je, da je »onstran« bil določen na XXII. kongresu v Moskvi novi tok. Tito je kritiziral one voditelje, ki so v svojem političnem pojmovanju ustvarjali pravi deviacionizem bodisi na gospodarskem ali pa upravnem področju. Tokrat je prvič, da jugoslovanski predsednik priznava zmote te vrste in odkrito poziva na samokritiko, katero je v zadnjih letih Moskva zastonj zahtevala.

Kakšne bodo praktične posledice ideološke poopravitve komunistov po beograjskem kongresu Zveze jugoslovanskih komunistov? Prva žrtev bo delavsko samoupravljanje. Pod frazo »povečanje družbenih obveznosti komunistov« pomeni, da morajo partiji po kratkem razdobju relativne liberalizacije ponovno prevzeti vodilno vlogo v vseh gospodarskih in socialnih organih pod pretezo »boja proti privilegijem in gospodarskemu trošenju in nepravilnosti pri delitvi dohodkov«. Skratka Tito je pozval komuniste, da morajo »moralizirati« javno življenje v državi. Znano pa je, da je komunistična partija privilegiran razred in nima najmanjše legitimacije za moralizacijo javnega življenja.

Druga žrtev bo »Socialistična zveza delovnega ljudstva«, širša ljudska organizacija, nekaka ljudska partija, v katero lahko vsak pristopi, ker ne zahteva »ideološke zgrajenosti«. Ustanovljena je bila, da se nekoliko ublaži nasprotnost ljudstva do partije, ki se je s svojim vtikanjem v vsako področje in v vsak obrat osvojevala pri ljudeh. Sedaj pa je partija sklenila, da se povrne na stare položaje. Ljudstvo ne vidi v tem nič kaj dobrega znamenja.

KRŠČANSKI NAUK

Samo ena prava Kristusova Cerkev

Sveti Pavel piše Efežanom: »Zatorej niste več tuji in priseljenci, ampak sodržavljanji svetih in domačini božji, zidani na temelju apostolov in prerokov, — in glavni vogelni kamen je sam Jezus Kristus, na katerem vsa stavba skladno raste v sveti tempelj v Gospodu, v katerega se tudi vi vzdavate za bivališče božje v Duhu.« (Ef 2, 19-22).

Kristus je ustanovil samo eno Cerkev. Njegove besede so: »Na to skalo bom sezidal svojo Cerkev.« (Mat 16, 18). Tekom stoletij pa se je pojavilo več cerkvenih skupin, ki tudi verujejo v Jezusa in trdijo, da so njegove cerkve.

Pravo Cerkev spoznamo iz nauk, katere ji je dal Kristus. Prava Cerkev mora biti *edina* (v veri, v zakramentih, v vodstvu); *sveta* (v nauku in sredstvih); *katoliška* (za vsa ljudstva in vse čase do konca sveta); *apostolska* (v predstojnikih, ki so postavni nasledniki apostolov). Le rimsko-katoliška Cerkev ima te štiri znake.

Nobena drugih krščanskih verskih družb nima teh znakov. Predvsem niso apostolske. Nastale so mnogo stoletij po smrti apostolov in njih predstojniki niso v zvezi z naslednikom sv. Petra v Rimu. Pa tudi niso več edini v veri in mnogo izmed njih niti v zakramentih. Zato ne more biti nobena izmed teh prava Kristusova Cerkev.

Katoliška Cerkev je zato *edino zveličavna*. Samo ona je prejela od Kristusa naročilo, da vodi vse ljudi v nebesa in samo ona ima sredstva za to.

Nekatoličani povečini ne vedo, da je kat. Cerkev njih prava domačija, nimajo polne resnice, ki jo je Kristus oznanjeval, izpostavljeni so mnogim zmotam in pogršajo tudi mnoge milosti, ki jih delijo zakramenti. A vsled tega nikakor ne trdimo, da bi se oni ne mogli zveličati, Kristus je tudi zanje umrl, Cerkev zanje moli, zato se morejo tudi nekatoličani zveličati, če izpolnjujejo voljo božjo, v kolikor jo spoznajo.

Najbolj znane nekatoliške krščanske veroizpovedi so: V 11. stoletju se je nekaj škofov iz vzhodne Evrope in Orienta ločilo od papeža in so potegnili za seboj večino tamkajšnjih kristjanov. Imenujejo se »pravoslavne«. Imajo pa še vedno veljavno posvečene škofove in duhovnike. Mašujejo in sv. zakramente delijo po vzhodnem obredu. Manjši del teh »pravoslavnih« se je vrnil v katoliško Cerkev, ki jim je rada pustila, da so obdržali svoje stare obrede in mnoge druge navade vzhodnih cerkva. Imenujejo se »uniati« (z Rimom združeni).

V 16. stoletju pa se je spet mnogo kristjanov ločilo od Cerkve, predvsem za časa odpadlega redovnika Martina Lutra, Zwinglija in Kalvina ter angleškega kralja Henrika VIII. Da ni med njimi nobene edinosti, se vidi iz tega, da se imenujejo nekateri evangeličani, drugi protestantje, tretji reformiranci, pa spet anglikanci in še nešteto drugih. Razdeljeni so v mnogo narodnih cerkva, veroizpovedi in sekt. Veljavno posvečenih škofov in duhovnikov nimajo.

Vsi resnomisleči med nekatoličani pa vedno bolj uvidevajo, da take cerkve, kakor so njihove danes, pač Kristus ni hotel ustanoviti. Zato se je začela najprej med protestanti v Severni Ameriki molitev za združenje krščanskih cerkva. Tudi katoličani smo se jim pridružili v tako imenovani »Svetovni molitveni osmini« od 18. do 25. januarja, ko kristjani vseh veroizpovedi molimo za zedinjenje vsega krščanskega ljudstva.

Zahvalimo Boga za veliko milost, da smo udje prave Jezusove Cerkve in molimo z zaupanjem za vse naše ločene brate, da bi se združili z nami.

V Milanu sestanek o okrožnici Mater et Magistra

V Milanu se je vršil študijski sestanek o okrožnici Mater et Magistra. Na njem so govorili poleg kardinalov Montinija in Sirija tudi različni italijanski ministri in številne osebnosti iz javnega in cerkvenega sveta. Kardinal Montini je prikazal vprašanja moralnega in socialnega reda, ki jih navaja papeževa okrožnica, in dejal med drugim: Trdili so, da lahko ljudje zgrade v dobi zmagoslavja znanosti in tehnike svojo omiko brez Boga. Resnica pa je prav nasprotna, da znanstveni in tehnični napredek sam stavlja probleme, ki jih je mogoče rešiti samo v luči iskrene in dejavne vere v Boga, ki je začetek in konec človeka in sveta.

Praznik Brezmadežne

Praznik Brezmadežne, dne 8. decembra, bodo avstralski katoličani proslavili kot dan molitve in pokore za zedinjenje kristjanov, za spreobrnjenje komunistov in za srečen izid drugega vaticanskega vesoljnega cerkvenega zbora.

Kapela Brezmadežne v Washingtonu

Nad 190.000 dolarjev so doslej darovali za opremo kapele, ki bo v svetišču Brezmadežnega Spočetja v Washingtonu, kapele, ki bo posvečena Naši Gospe Cestohovski. Ta kapela bo spominjala tudi na tisočletnico spreobrnitve Poljske v krščanstvo.

Brzojavne čestitke svetemu očetu

Duhovska zveza v Trstu je sv. očetu za 80-letnico poslala naslednje brzojavne čestitke: »Svetemu očetu Janezu XXIII. pošiljajo slovenski duhovniki in verniki

s Tržaškega najiskrenejše čestitke ob 80-letnici. Kot Kristusovemu namestniku in glavarju svete Cerkve izražajo najglobljo vdanost in zagotavljajo vztrajne molitve zanj in za vse njegove namene, posebno za uspeh bodočega koncila.«

Božična poslanica sv. očeta

Uradno je bilo objavljeno, da bo papež prebral svojo tradicionalno božično radijsko poslanico v četrtek 21. decembra ob osmih zvečer, na običajnih valovih. Vatikanski radio bo prenašal tudi sveto mašo, ki jo bo papež daroval v konzistorialni dvorani v nedeljo 24. decembra popoldne.

Svetovni kongres cerkva v Indiji

Te dni se vrši v Novih Delhih v Indiji tretja skupščina svetovnega sveta cerkva. Prva se je vršila v Amsterdamu leta 1948, druga v Evanstonu pri Chicagu leta 1958. Na tej so razpravljali o temi »Jezus, upanje sveta«. Na skupščini v Novih Delhih pa delegati, ki jih je 1200, razpravljajo o temi »Jezus, luč sveta«. Jasno je, da skupščina v Novih Delhih nima nobene zveze z drugim vaticanskim vesoljnim cerkvenim zborom, toda katoličani gledajo s simpatijo napore, ki jih vrše ločeni bratje v poizkusu, da bi znova pridobili izgubljeno edinost. Zato se tudi katoličani radi pridružujejo njihovim molitvam, v katerih prosijo Kristusa, ki je luč sveta, za milost, da bi našli pot in se vrnili v en hlev, pod varstvo enega samega pastirja. — Preteklo nedeljo so po vseh katoliških cerkvah na Holandskem prebrali pastirsko pismo škofov tega naroda, v katerem slednji vabijo vernike, naj molijo in se žrtvujejo, da bi Kristus, ki je luč resnice, osvobodil svet teme in ločitve. Prav tako povabilo so izdali pretekli teden švicarski škofje svojim vernikom in francoski kardinal Gerlier.

Za nedeljo dobrih predstav

Skofje Treh Benečij so določili, naj se v nedeljo dne 10. decembra, ko je še tako živ spomin na praznik Brezmadežne, po vseh župnijah obhaja nedelja za dobre predstave.

Počitek in zabava sta gotovo potrebna za naše življenje. Po zdravi zabavi se čutimo bolj krepke, da se moremo bolj uspešno posvetiti svojim dolžnostim, često težkim in neprijetnim.

Cerkev nas kot dobra in predvidna mati vodi, da moremo tudi od zabav odnesti potrebno korist za življenje, ko nas uči družiti koristno z dobrim in prijetnim, da bo življenje lepše in bolj prijetno. Toda če zabava in sredstva, ki se jih pri zabavi poslužujemo, padejo tako nizko, da pod videzom dobrega in prijetnega prikazujejo le propalost in neurejene strasti, to ubija našega duha in maže našo dušo, ki jo krasi posvečujoča milost božja, z blatom grdobije; jemlje nam duhovne moči za dobro in ubija tudi naše fizične sile.

Od tu važnost nedelje za dobre predstave. Kristjan se sicer sme udeleževati zabav, vendar vedno tako, da poslušá glas vesti, ki nas

poziva k dobremu in plemenitemu.

Zaradi tega vzpodbujam vse svoje otroke, duhovnike in laike, naj se resno potrudijo, da se bo ozačaje, v katerem živimo, osvobodilo tolikega okuženja, ki ga povzročajo nemoralne predstave in prikazovanje grdega življenja, ki ni življenje, temveč smrt. Pa ne samo to, potrebno je, da vsaka zabava postane zdrava in plemenita.

Določeno nedeljo moramo vsi z večjo gorečnostjo moliti, posebno še k naši najčistejši Materi, ki je bila spočeta brez greha, da nam izprosi milosti, da bomo hodili po potu luči in svetosti ter da se bomo izogibali grdobiji nečistosti, ki grozi, da preplavi sleherno dušo, posebno še dragocene duše naših otrok in mladine. Pa ne gre samo za grdobijo nečistosti, ki je greh zoper šesto božjo zapoved, nego prav tako tudi za vse druge zlorabe, s katerimi pri predstavah zasmehujejo in črnijo božje zapovedi, ki nas vedejo z Bogom in z našimi brati.

Člani katoliških organizacij naj pomagajo dušnim pastirjem pri pripravi te nedelje, da bo uspešna

in koristna za duše. Posebno še kino, ki zbuja toliko zaskrbljenosti zaradi pohujšanja, ki ga povzroča in dušah, in zaradi organiziranega odpora zoper vsako izboljšanje, naj postane sredstvo razsvetljenja in dobrote za vse.

Hudobija in pohujšanje bosta, na žalost, vedno na tem revnem svetu; vendar če bi se vsi katoličani, združeni pod vodstvom Cerkve, trudili za večjo moralnost javnih predstav, bi gotovo dosegli čudovite uspehe, ki bi se jih mogli z božjo pomočjo veseliti.

Na nedeljo za dobre predstave mora biti prva dolžnost zadostilna molitev za vse zlo, ki ga povzročajo slabe predstave; druga dolžnost pa je, da naj se vsi dobri, razsvetljeni po milosti in ob njeni podpori, trudijo za svetost in pravi napredek življenja tudi v javnih predstavah. Posebno priporočam vsem, da vzamejo in molijo med sv. mašo molitev za ohranitev pravega krščanskega življenja, ki jo bodo prejeli na cerkvenih vratih. Tej molitvi podeljujemo dve sto dni odpustka.

Gospod naj nas podpira s svojo pomočjo in s svojim blagoslovom. † HIJACINT, nadškof

Ko kupiš listek, oddaš svoj glas

Neka zaslužna organizacija, ki je dobila sedaj podporo tudi v novem cestnem zakoniku, že nekaj let postavlja ob cestah v Italiji table v beli, rdeči in črni barvi; tu opozarja na križpot, tam na železniški prehod, drugod da je nevarnost ostrega ovinka, opozarja na krivuljo, da je treba zmanjšati brzino ali da je prepečeno ustavljanje vozil, oziroma prehitavanje. Stevilne nesreče z mrtvimi in ranjenimi, ki vsako leto spreminjajo naše ceste v pravo bojno polje, pričajo, da razni šoferji, oamamljeni od naglice ali preveč drzni, premalo upoštevajo tiste table. Vendar tudi med vozači, čeprav še tako drznimi, ne boš zlepa našel koga, ki bi kritiziral ali se posmehoval tistim opozorilom, češ da so nepotrebna ali škodljiva. Nasprotno, mnogo jih je, ki so spoznali njih korist ali potrebo in zato sodelujejo z občinskimi ali državnimi oblastmi in cestno milico ter opozarjajo, kje bi bilo še potrebno postaviti slične table.

Ze več desetletij opravlja slično delo v Italiji, toda ob cestah duš, da se tako iz razimo, neka druga ustanova, ki je toliko več vredna, kolikor več so vredne božje pravice in pravice duš v primeri z ljudmi in z njih telesnim življenjem; ta ustanova je Katoliški center za kino (Centro Cinematografico Cattolico). Rojstni list te ustanove najdemo v prvem slovesnem dokumentu sv. stolice o kinematografiji, to je enciklika Vigilanti

cura papeža Pija XI. iz leta 1936. Namen te katoliške ustanove je »pospeševati dobre filme, presojati druge in to sodbo posredovati duhovnikom in vernikom«.

Ta center se je medtem zelo razširil tudi med druge narode (ter šteje danes okrog 30 sličnih narodnih centrov. O njem je zelo na široko govoril tudi Pij XII. leta 1957 v lepi encikliki Miranda prorsus in kasneje še Janez XXIII. Ta je znova poudaril važnost te ustanove in nje potrebo ter dal tudi potrebna navodila za reorganizacijo, da bi postalo še bolj učinkovito njegovo delo. Toda zanimanju sv. stolice ne odgovarja poslušnost tistih, ki zahajajo v kinodvorane. Ti bi morali upoštevati sodbe Centra za kinematografijo, a tega dostikrat ne delajo. Praktično Katol. center za kinematografijo (CCC) dela vzdušju nerazumevanja in čisto pravega nasprotovanja. Naj bi tudi bilo, če bi se ta odpor pojavljal samo v vrstah ljudi, ki niso krščeni ali ki ne verujejo ali ki ne živijo po svoji veri, toda na žalost se to opaža tudi med vernimi kristjani. Verniki, ki vršijo svoje verske dolžnosti, včasih še kaj več, toda glede Kat. centra za kinematografijo ali se zanj ne zmenijo in nič ne upoštevajo njegove sodbe ali jim pritrjujejo vedno, kadar ti kritizirajo obsodbo kakega filma od strani Cerkve, češ da je to kršitev svobode izražanja in umetnosti, nevredno civiliziranega naroda in ostanek srednjeveške zaostalosti.

Dolžnost katoličana pa je nasprotno pri-

znavati in sprejeti sodbe in obsodbe, ki jih po svoji uvidevnosti daje Katol. center za kino, saj to narekuje katoliški čut, ki pravi, da navedbe te ustanove morajo biti norma, pravilo za vse, ki katoliško čutijo, ker je najvišja cerkvena oblast ponovno in ponovno potrdila delo Katol. centra in mu s tem dala določeno avtoriteto v Cerkvi.

Vsak katoličan bi moral priti do tega spoznanja: krivda za zlo, ki ga slabi filmi povzročajo v dušah ljudi, ni samo pri režiserjih, proizvajalcih in igralcih, krivda je tudi MOJA, ki grem gledat slab film brez ozira na obsodbo, ki jo je izrekel Center, in ki z listkom, ki ga kupim, postane sodbe krivec za neko hudo grešno stanje, kajti »z vstopnico glasujem med dobrim in slabim filmom za slabega.«

Bog daj, da bi nedelja za dobre predstave pomagala prepričati vse vernike, da bo brezplošno vsako prizadevanje poštenih kristjanov, da filmi izboljšajo, če se ne ozirajo na sodbe Katol. centra za kino in če se jih stalno ne držijo. Kako naj vem, kateri film je slab, da ga moram bojkotirati, če nisem informiran, ali katerega lahko grem brez škode gledat, če pa se za sodbe KCK ne zanimam? Poleg tega prepričajmo se tudi, da omenjene sodbe in obsodbe ne kršijo naše državljanske svobode, temveč so nenadomestljivo sredstvo javnega blagra, prav tako, kot so prometni znaki ob cestah ali table z opozorili, da je kje voda zastrupljena ali pa dobra in pitna.

K zgornjim besedam, ki smo jih posneli po škofijskem listu Voce Diocesana, bi pristavili še eno svojo: Kako pa naj verniki zvedo za sodbe in mnenje Katol. centra za kino (CCC), če pa velikokrat takih sodb na cerkvenih vratih ni ali pa če se nanašajo na filme, ki jih sploh ne predvajajo več? Tu bi moralo biti vodstvo KA ali kdo drug v škofiji, ki bi skrbel za točno in hitro obveščanje z obvestili na cerkvenih vratih. Upajmo, da bo tudi k temu pomagala nedelja za dobre predstave.

(Ured.)

Mladina, glej tvoj praznik!

Poleg Marijinega vnebovzvetja je praznik Marije Brezmadežne ali brezmadežnega Spočetja Marije Device največji in najvažnejši Marijin praznik v cerkvenem letu.

Praznik poudarja versko resnico ali dogmo, da je bila Marija od začetka svojega življenja v materinem telesu obdarovana s posvečujočo milostjo in tako obvarovana izvirnega greha. Bila je že od tedaj »milosti polna«, kakor pravi angelski pozdrav. Bila je obdarovana s posvečujočo milostjo, ker je bila izbrana za mater Sinu božjemu. Te svoje odlike se je Marija zavedala in je pri teti Elizabeti izrazila svoje veselje z besedami slavospeva Magnificat: »Moja duša poveličuje Gospoda in moj duh se raduje v Bogu, mojem Zveličarju. Zakaj ozrl se je na nizkost svoje dekle. Glej, blagovali me bodo odlej vsi rodovi. Zakaj velike reči mi je storil On, ki je mogočen, in je njegovo ime sveto.«

Resnico o Marijinem brezmadežnem Spočetju, o kateri so teološki učenjaki v teku stoletij veliko pisali in govorili, je papež Pij IX. razglasil za versko dogmo, torej kot resnico, ki je od Boga razodeta. To se je zgodilo 8. decembra leta 1854. Stiri leta pozneje se je Mati božja prikazala v Lurdu Bernardki Soubirous in ji rekla: »Jaz sem brezmadežno Spočetje.« S tem je Mati božja sama nekako potrdila nezmožljivo razglasitev katoliške Cerkve.

Čeprav je prišla slovesna razglasitev šele pred dobrim stoletjem, je bila resnica o Brezmadežni že zdavna na splošno sprejeta. Enako velja tudi za praznik, ki je potrjeval vero dobrega ljudstva.

Pri nekateri vzhodnih cerkvah naletimo na ta praznik že v sedmem stoletju. V devetem stoletju, z redkimi izjemami, že pri vseh vzhodnih cerkvah, o katerih je pač znano, da zavzema v njihovem bogoslužju Marijino čiščenje odlično mesto. Praznovali so ga 9. decembra — torej točno devet mesecev pred praznikom Marijinega rojstva (9. sept.), ki spada tudi med najstarejše Marijine praznike. V bizantinskem cesarstvu je leta 1166 ta praznik veljal kot zapovedan.

Na Zapadu se praznik Brezmadežne pojavi v devetem stoletju, in sicer najprej na Irskem. V začetku 11. stoletja na Angleškem, pozneje na Nemškem, v Italiji leta 1225. V Franciji govorijo leta 1275 že o zapovedanem prazniku. Za vso Cerkev ga je predpisal Klement IX. leta 1708. Zapovedan je pa od leta 1854 (dolžnost svete maše in opustitev hlapčevskih del).

Praznik nima vilje, a po odločitvi papeža Pija XII. (leta 1957) je 7. decembra dan posta in zdržka od mesnih jedi.

S posebnimi slovesnostmi praznujejo dan Brezmadežne Marijine družbe in Katoliška akcija. Osmi december je pa predvsem praznik katoliške mladine! I. Š.

Sv. oče govori udeležencem konference FAO

Papež je posebej nagovoril udeležence 11. glavne konference mednarodne organizacije za kmetijstvo in prehrano (FAO). V govoru je poudaril zanimanje, s katerim spremlja delo te organizacije. Dejal je, da je smatral za koristno, omeniti njegovo uspešno delo tudi v okrožnici Mater et Magistra. Današnji svet, tako je nadaljeval papež, stremi po dveh velikih dobrinah, ki sta mir in kruh. Tisti, ki delajo, da bi nudili človeštvu mir, ki bo ostal vedno ogrožen, dokler bo obstajalo dosežanje gospodarsko neuravnovesje med narodi, dejansko prispevajo tudi za to, da nudijo kruh stotinam milijonov podhranjenih ljudi. Naj bi Bog dovolil, da bi narodi lahko živeli v miru na zemlji in našli tako kruh, katerega potrebujejo.

Priprave na cerkveni zbor

Nasim bravcem moremo postreči z daljšim poročilom, kako deluje Glavna komisija pri pripravah za vesoljni cerkveni zbor. Delo te komisije je namreč najvažnejše, saj njej poročajo druge komisije in ona stavi sv. očetu končne predloge.

Sedaj, ko se je zaključilo drugo zasedanje glavne pripravljalne komisije, ki se je vršilo od 7. do 17. novembra v kongresni dvorani v tretjem nadstropju Apostolske palače, lahko napravimo majhen pregled izvršenega dela. Zasedanje se je pričelo in zaključilo v navzočnosti svetega očeta Janeza XXIII. Sveti oče sam se zaradi številnih važnih avdienc ni mogel udeležiti vseh sej, kakor je želel, toda je dan za dan osebno sledil poteku del in preučevanju raznih osnutkov. Vseh sej je bilo osem; obravnavali so deset predlaganih osnutkov. Vse te osnutke pa so članovi svetovalec prejeli že prej, da so jih lahko preučili in pripravili tudi pismeno svoje pripombe. Na ta način se je razpravljanje vršilo zelo naglo. Kardinali-poročevalci so bili trije; kardinal Bea je poročal o primernosti in o pogojih povabila nekaterih članov na koncil. Kardinal Ottaviani je poročal o novi obliki izpovedi vere in o virih razodetja. Kardinal Ciriaci pa o temah, ki se tičejo duhovščine, njenega duhovnega življenja, porazdelitve duhovnikov po različnih škofijah, o dolžnostih duhovnikov v župniji in o njihovi obveznosti pri upravi cerkvene imovine in pri varovanju zgodovinske in umetniške dediščine. Poudariti moramo resnost in globok duh, v katerem so se vršila dela. Pri vseh navzočih je bilo opaziti težnjo, da prispevajo z

lastnimi izkušnjami k čimboljšemu izidu koncila.

Ta zasedanja najposobnejših in najvplivnejših članov imajo namreč prav ta cilj, čim bolj popolno pripraviti, tako po obliki kot po vsebini, vsa besedila, ki jih bodo morali predložiti v razpravljanje in glasovanje bodočemu koncilu. Omeniti moramo, da bodo do sedaj sprejete osnutke nadalje preučile pristojne podkomisije, ki bodo upoštevale vse predloge in vse navsote, do katerih je prišlo v teku sej glavne komisije.

Članov in svetovalec na sejah je bilo skoraj vedno okrog sto. Ti so zastopali okrog 50 dežel. Spriču raznolikosti jezikov in barv je prišla še bolj do izraza povezanost in edinstvo duhov in namenov v duhu iskrenega bratstva.

Ureditev del glavne komisije je določil s posebnim odlokom papež sam. Postopek je vsem navzočim zelo ugajal in so tudi tisti, ki bivajo daleč od Rima, izrazili odločnost, da bodo storili vse, kar bo v njihovih močeh, da se bodo lahko udeležili prihodnjega zasedanja glavne komisije, ki bo v prvih mesecih prihodnjega leta.

Iz povedanega že sedaj izhaja, da bo glavna značilnost bodočega koncila globoka duhovnost. Vse razprave so bile usmerjene k tistim ciljem, ki naj jih ima koncil in ki jih je sveti oče že večkrat ponovil: predstaviti svetu božjo Cerkev v njeni večni moči življenja in resnice, nuditi čudovit prikaz resnice, edinstvi in ljubezni. Bog, za katerega slavo so posvečena vsa dela za koncil, bo gotovo blagoslovil te namene in uresničil to upanje.

da se morajo istočasno z obnovitvijo pogajanj prekiniti vsi atomski poskusi v zraku in pod zemljo. Amerika in Anglija sta odgovorili, da ne sprejmeta atomskega premirja, dokler Sovjeti ne sprejmejo primerne nadzorstva. Enkrat sta se že opekli. Medtem ko sta se namreč na vse načine trudili, da bi dosegli kak sporazum, so Sovjeti za hrbotom pripravljali atomske poskuse, katere so potem s 1. septembrom začeli izvajati. Sedaj pravita, da ne zaupata več v dobro vero Sovjetov, in zaradi tega brez predhodno določenega in učinkovitega nadzorstva, ne mislita pristati na nikak moratorij.

Že na prvem snidenju, to je na 341. seji po zapovrstnem redu, so morali pogajanja odložiti. Zahodna predstavnika sta odpotovala v svoje prestolnice na posvete s svojimi vlada.

Accattone (Berač)

Znano je, koliko polemik je zbudil ta film, ko so ga predvajali na letošnjem beneškem festivalu, pa tudi potem, ko se je z njim ukvarjala komisija za cenzuro. Znano je tudi, kakšen hrup je povzročil, ko so ga prvič predvajali v Rimu. Zakaj vse to, ni jasno. Res je, da obravnava film zelo delikaten problem, da brska po dnu življenja; vendar ni to prvič v zgodovini kinematografije. Dejali bi skoro, da ne pove film nič novega, česar ne bi že drugi filmi obravnavali.

Pasolinija kot pisatelja ne poznam, zato ne morem o njem govoriti. O Pasoliniju kot režiserju in kot človeku pa sem si ustvarila vsaj približno sodbo iz tega filma. Prej sem rekla, da film ne prikazuje pravzaprav nič originalnega: brezupen svet ljudi, ki živijo v blatu in v blatu umirajo. V ta svet ne posije nikoli žarek luči in četudi kdaj posije, je to le bežen trenutek. Vendar, če hočete, je Pasolini v tem filmu prikazal tudi nekaj novega: prikazal je življenje v rimskem predmestju. Kako je to življenje različno od tistega, ki ga vidi neveden turist! Nekateri bodo pač dejali: »Taka je resnica in bilo bi nesmiselno jo prikrivati!« Toda mar je res potrebno, mar je to umetnost, da se kino ukvarja samo z moralno in materialno bedo, da brska prav na dnu življenja, da zbira za svoje junake samo izrodke človeštva? V nekem časopisu sem pred kratkim brala, da neka zelo verna mati vodi svoje otroke gledat samo sovjetske filme. Ko so jo vprašali, ali je morda komunistka, je odgovorila: »Vzhodni filmi so edini, ki jih lahko gledajo tudi otroci; so edini, ki ne škodijo vzgoji.« Zalostna resnica!

Nekateri kritiki so zelo pohvalili Pasolinijev film, predvsem zaradi glasbe in krasne fotografije, pa tudi zaradi poguma, s katerim prikazuje tako pereče probleme, kot je zloraba prostitutk in bedno življenje v rimskem predmestju. O glasbi — čudoviti Bachovi glasbi — moramo reči, da je za ta film popolnoma neumestna. Na eni strani samo gniloba in podlost, na drugi pa vzvišena nebeska glasba. Zakaj se je Pasolini odločil prav za Bachovo glasbo, ne razumem. Morda je hotel poudariti kontrast med materijo in duhom? Dvomim. Fotografija je ponekod res zelo lepa, vendar sama fotografija ne ustvari dobrega filma.

Pasolinijev svet je svet bednih ljudi. Edina svetla točka v filmu je Stella, ki pa bo na koncu tudi padla, kot vse druge.

Film je prepovedan. Mira

R A Z N E N O V I C E

Na vidiku so dolge božične počitnice

Solsko ministristvo je odredilo, da se bodo letošnje božične počitnice na vseh šolah začele 24. decembra in se zaključile 4. januarja. Vendar je možno, da se bodo te počitnice začele že prej in sicer 15. decembra, ker je za ta dan napovedana stavka učiteljev in profesorjev. Solski sindikati z veliko vneto agitirajo k stavki in, če bo do stavke prišlo, tedaj bodo imeli dijaki kar 23 dnevne božične počitnice.

V Avstriji vedno več žensk za možitev

Na Dunaju so te dni v poslanski zbornici razpravljali o problemu, ki je začel vznemirjati še celo vladne kroge. Po zadnjih statistikah je namreč v Avstriji naraslo število žensk godnih za možitev na 800 tisoč. To bi še ne bilo tako hudo, če bi imele upanje, da bodo moža dobile. A tega upanja nimajo, ker moških ni. Zadnja vojna jih je zdecimirala in tudi za poznejše rodove upanje upada, ker se v Avstriji na 3 ženske rodi komaj eden moški. Tako ima sedaj Avstrija 800 tisoč žensk več kakor moških in lov na moške je zato zelo vneto zadeva avstrijskih deklek.

12 mrtvih zaradi požara na romunski ladji

Zaradi požara, ki je nastal na romunski ladji »Jasjasu«, je izgubilo življenje 12 mornarjev. Ladja, natovljena z ječmenom, je bila namenjena v Ravenno. Romunska ladja je takoj odposlala v svet klic SOS. Vlačiču Ardentoso se je po dolgem trudu posrečilo, da je dosegel gorčo ladjo in jo pripeljal v Gallipoli. Požar so pogasili.

Sto tisoč kandidatov za dvanajst tisoč mest

V sredo 6. decembra se bodo začeli po vseh italijanskih provincah pismeni izpiti za 12.000 razpoložljivih učiteljskih mest. Za ta mesta se je prijavilo k izpitu nad 100.000 kandidatov. Potrebni bi bilo 20 let, da bi vse te kandidate namestili po službah. A problem bi vseeno ostal nerešen, ker vsako leto prihajajo novi učiteljski kandidati, ki so dovršili učiteljski izpit. Največ razpoložljivih mest je v južni Italiji, ali pa v najbolj neprikladnih, zapuščenih krajih. Mnogi mladi učitelji, iz najoddaljenejših krajev, so si izbrali prav te zapuščene pokrajine, z upanjem, da jim bo sreča mila.

V Italiji imamo letos 190 učiteljskih, medtem ko jih je bilo leta 1946 le 145. Vsako leto imamo zato 23 tisoč novih učiteljev, zato ni čuda, če je brezposelnost med učitelstvom tako velika.

Misijonski zdravnik med pobitimi v Kindu

Eden izmed trinajstih pobitih v Kindu je bil stotnik zdravnik Francesco Paolo Remoti. Rodil se je v Rimu leta 1932 in je po izvršenem zdravniškem doktoratu dokončal še štiri letni tečaj za zdravnike misijonarjev v Padovi. Leta 1957 je prejel iz rok msgr. Sigismonda, tajnika »Propaganda Fides«, misijonski križ. Sedaj je svoje velike ideale zaključil z mučeniško smrtjo.

Kaj sodijo znanstveniki o atomski vojni

Bentley Glass, biološki svetovalec za atomsko energijo, je na nekem ženskem zborovanju v Washingtonu izjavil, da bi v primeru obsežnega atomskega napada 95 odstotkov ameriškega prebivalstva izgubilo življenje. Jedrska vojna bi prav gotovo sprožila tudi atomske eksplozije,

ki bi dosegle jakost od 10.000 do 12.000 megatonov. Pred tako silo bi bilo slaherno zaklonišče brezuspešno.

ZA DOBRO VOLJO

Nauk za poroko

Pred starim župnikom sedi mlado dekle, ki namerava stopiti v zakonski stan. Misli ji pa vedno uhajajo od župnikovih vprašanj na poročne skrbi in opravila.

Župnik je dober in razumen človek, zato vpraša samo najpotrebnejše.

»Torej, Ana, koliko Bogov je?«

»Samo en Bog je,« odgovori Ana.

Župnik pride na drugo vprašanje:

»Koliko je pa božjih oseb?«

»Trideset oseb in še godci,« odgovori naglo Ana.

»Zdiš se mi malo raztresena,« reče župnik in se popustljivo nasmehne. »Misliš sem na božje osebe. Pa saj vem, da veš, samo danes ti rojijo druge misli po glavi. Toda govorimo o drugem:

»Kdo te je odrešil?«

»Mlinarjev Joško!«

»Ana, Ana, ti se pa držiš preveč za ta svet. Kaj bo, ko enkrat umrješ?«

»Potem bo skočil v vodo, včeraj mi je rekel!«

Radio Trst A

Teden od 10. do 16. decembra 1961

Nedelja: 9.30 Slovenske zborovske skladbe. — 10.00 Prenos Maše iz stolnice sv. Justa. — 11.30 Oddaja za najmlajše: »Dogodivščine Toma Sawyerja«, 4. oddaja. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... odmevi tedna v naši deželi. — 21.00 Ljudska opravila in opasila: (6) »Zlati adventni čas«. — 21.35 Haydn: Kvartet za godala op. 69 v Es-duru; op. 46, št. 6.

Ponedeljek: 18.00 Italijanska po radiu. — 18.30 Mladi solisti: pianistka Clara Lenzuza. Na sporedu so Respighijeve, Confalonierijeve, Menottijeve in Martucciijeve skladbe. — 19.00 Znanost in tehnika: Problemi barvne televizije. — 20.30 Mascagni: »Priatelj Fritz«, opera v treh dejanjih.

Torek: 18.00 Radijska univerza: Hormoni: (6) »Poglejmo kaj pravi žleza ščitnice«. — 18.30 Mozart: Simfonija št. 40 v G-molu K. 550. — 19.00 Pisani balončki. 21.00 Gorskivec: (5. odd.). — 21.30 Koncert violončelista Reneja Foresta, pri klavirju Freddy Došek. — 22.00 Obletnica tedna: »Spomin na Nikolo Pašiča.«

Sreda: 18.00 Slovenščina za Slovence. — 18.30 Liki in značaji iz opernih del: »Janjo in Metka«. — 19.00 Zdravstvena oddaja. — 20.30 »Otok«, po povesti Giannija Stuparicha. — 22.15 Albinoni: Trije koncerti za oboo in orkester.

Četrte: 18.00 Radijska univerza: (6) »Potesni valovi«. — 19.00 Sirimo obzorja: Sveta si blagor mu, komur plodiš: (6) »Na bregovih podzemskih rek«. — 20.30 Znan dirigenti: Hermann Scherchen: Mendelssohn, Brahms, Chabrier, Dukas.

Petek: 18.00 Italijanska po radiu. — 19.00 Sola in vzgoja: Ivan Theuerschuh: Več iskrenosti med vzgojiteljem in mladino. — 20.45 Portret v miniaturi: »Dallida«. — 21.00 Koncert operne glasbe. — 22.00 Novele 19. stoletja: Luigi Gualdo: »Narcisa«. — 22.20 Romantična sonata - Schubert: Sonata za klavir št. 21 v B-duru.

Sobota: 15.30 »Sluzim«, radijska drama. — 17.45 Dante Alighieri: Božanska komedija - »Nebesca« - 5. spev. — 18.30 Skladbe italijanskih sodobnih avtorjev: Mario Castelnuovo-Tedesco: Koncert za kitaro in orkester. — 19.00 Pomencik s poslušalkami. — 20.40 Zbor »Ljubljanski zvon«. — 21.00 »Zivljenjska zgodba Richarda Doublelicka«, dramatisirana zgodba.

Vojaške sile Vzhoda in Zahoda

Sovjetska zveza in druge države varšavskega pakta (Poljska, Vzhodna Nemčija, Češkoslovaška, Madžarska, Romunija, Bolgarija in Albanija) štejejo skupno okoli 4.800.000 mož pod orožjem. Tako poroča letno poročilo britanskega inštituta za strategijo, ki je bilo objavljeno v Londonu. Države atlantske organizacije pa so močnejše, bodisi kar zadeva števila mož kakor tudi oborožitve.

Kar zadeva posebne vojaške stroške dveh največjih svetovnih sil, jih cenijo na 20-25 milijard dolarjev za Sovjetsko zvezo in okoli dvakrat toliko za Združene države. (Negotovi sovjetski izdatki ne dovoljujejo točne ocene.)

Od bližje predstavljajo članice varšavskega pakta tole sliko: Sovjetska zveza 3.800.000 mož, Poljska 255, Romunija 222, Češkoslovaška 105, Bolgarija 120, Vzhodna Nemčija 100, Madžarska 80 in Albanija 27 tisoč mož.

Sile NATO pa imajo sedaj 6.061.000 mož. Od tega je okoli 2.600.000 Amerikancev, milijon Francozov, pol milijona Turkov. Italija in Anglija pa imata okoli 450 tisoč mož pod orožjem. V Italiji so všteti karabinerji in policija. Zapadna Nemčija ima 330 tisoč mož.

Poročilo pravi, da se obe največji sili naglo pripravljata na obrambo in polagata največjo pažnjo na izboljšanje »konvencionalnih« sil.

To poročilo bi se zdelo nasprotujoče glede na porabo novega orožja in prevoznih sredstev na atomski pogon. Toda strokovnjaki, ki so sestavili to poročilo, pravijo, da imata obe »velesili« toliko zalogo jedrskega orožja, da se lahko uničita druga drugo.

Po istem poročilu naj bi imela Sovjetska zveza manj težkih bombnikov, a je dobro opremljena z vodljivimi izstrelki ter sred-

njimi in taktičnimi bombniki. Tudi njen sistem »neposrednega alarma« je visoko razvit. Mornarica pa sloni predvsem na velikem številu podmornic. Združene države pa imajo prednost v površinskih ladjah. (Komunistične države nimajo letalonosilk.)

Iz splošnega pregleda osnovne oborožitve obeh blokov (če vzamemo v poštev nele NATO in varšavski pakt, ampak splošno sovjetski blok na eni strani in zapadnjake na drugi) vidimo, da je položaj skorajda v ravnotežju na področju vodljivih izstrelkov s kakimi 250 izstrelki na vsaki strani obeh skupin. (Izstrelkov na dolgi doomet bo kaka četrtnina tega števila v komunističnih državah in kaka tretjina na zapadu.) Zapad ima poleg tega prednost v drugem orožju, razen v podmornicah.

Zapad ima kakih 600 težkih bombnikov, 200 pa sovjetski blok. Srednjih bombnikov pa ima zapad 2.200 in točno polovico toliko komunistične države. Zapadna vojna mornarica ima 58 letalonosilk, 266 »konvencionalnih« podmornic, 22 podmornic na jedrski pogon, 67 križark. Na sovjetski strani pa je 480 »konvencionalnih« podmornic, 2 podmornici na jedrski pogon, 25 križark, nimajo pa nobene letalonosilke.

Zajedrsko razorožitev

Po skoro trimesečnem odmoru so se pretekli teden ponovno sestali zastopniki treh atomskih sil (ZDA, Sovj. zveza in Vel. Britanija) v Palači Narodov v Ženevi, da obnovijo pogajanja o prekinitvi jedrskih poskusov. Pobudo sta dali Amerika in Vel. Britanija. Sovjetska zveza je predlog sprejela, toda po svojem delegatu, ki se je vrnil v Ženevo, je zahtevala,

V kratkem izidejo knjige Goriške Mohorjeve družbe za leto 1962

Mož

s čudežnimi rokami

ZGODBA IZ ZADNJE VOJNE

Nas dobril doktor zopet fantazira

Po tem dogodku se je Kerstenov položaj še utrdil pri Himmlerju, kajti ta se je zdaj začel bati, da ga zares ne zgubi. Kersten pa si je drzno zamišljal švedski načrt o reševanju jetnikov.

8. decembra leta 1944 je v tem pogledu Kersten končno naredil korak naprej. In kar je pri tem čudnega, je to, da mu je k temu pripomogel neki njegov nenadni izbruh jeze.

Neki njegov prijatelj Karel Wentzel je namreč bil obsojen na smrt, češ da je deloval proti Hitlerju. Kersten ni mogel prepričati, da bi ga ne zaprli, pač pa je

od Himmlerja dobil obljubo, da ga ne bodo ubili.

Toda 8. decembra je Kersten zvedel, da so prijatelja obesili. Silno se je razjezil. Ne da bi kaj pomislil, je tekel v Himmlerjev urad, na stečaj odprl vrata in se nastavl pred Himmlerja s pestmi, stisnjenimi od jeze. Nato je zakričal: »To je torej vaša častna beseda! To je častna beseda velikega nemškega poveljnika!«

Himmler je upognil ramena, a ustnice so se mu tresle. Ni mogel prenesti, da ga človek, v katerega je edino imel zaupanje in ki ga je edino čislal, da bi ga ta človek imel za lažnika. Odgovoril je: »Verjemite mi, ničesar nisem mogel ukreniti. Hitler se ni dal ukloniti.«

Kersten mu je obrnil hrbet.

»Ne, pikar ne odhajajte!« je prosil za njim Himmler. »Poslušajte me!«

Toda Kersten je zatleščil vrata in odšel iz sobe.

Ko je bil zunaj, je stopil k njemu Brandt. Ta je vseeno branil Himmlerja pred razkačenim zdravnikom in dejal, da je Himmler tokrat res bil brez moči, ker je šlo za napad na Hitlerja.

Tako se je Kersten le pomiril. Vrnil se je k Himmlerju in mu v popolnoma mirnem tonu dejal: »Verjel bom, da vam je v resnici Hitler onemogočil vaše posredovanje pri rešitvi mojega prijatelja, toda samo pod enim pogojem: da boste držali besedo vsaj tam, kjer ste vi gospodar.«

»Seveda,« je dejal Himmler. »Vse bom napravil, karkoli hočete.« In takoj se je vdal Kerstenu, ki je dejal, naj takoj osvobodijo petdeset norveških študentov, petdeset danskih stražnikov ter tri tisoč žensk raznih narodnosti. Vsi ti ljudje naj bi potem odšli na Švedsko.

Bila je velika zmaga, toda Kerstenu to ni bilo še dovolj. Zvedel je namreč, da je Švica pripravljena sprejeti 20.000 Judov,

če bi se mu posrečilo, da bi jih mogel osvoboditi.

Toda Himmler se je ustrašil takega načrta: »Kersten, nikar ne mislite kaj takega. Hitler bi me dal pri priči obesiti.«

Toda ker Kersten le ni odnehal s prošnjami, je Himmler dejal: »Dobro, toda več kot dva tisoč, največ tri tisoč jetnikov vam ne morem izročiti. Prosim vas, da me ne silite več.«

Prešlo je dva meseca in zdelo se je, da je Himmler na obljubo pozabil. Toda nekoga dne je 2700 Judov bilo obsojenih, da umrejo v plinskih celicah in krematorijih. Nesrečneže so natlačili v železniške vagonne in častnik glavnega stana je telefoniral Himmlerju, da bi prejel ukaz o odhodu.

»Ali ste rekli 2700?« je vprašal Himmler Brandta. Tedaj se je nenadoma nečesa domislil in vzkljnil: »To je prava številka,

Recite, naj se ti vlaki takoj podajo na švicarsko mejo namesto na vzhod. Sporočite to takoj švicarskim oblastem, železnice in mejnim oblastem.«

Nato je ves srečen dejal: »2700! Kot da bi si bil številkalo nalašč izmislil! Ne preveč, ne premalo! Točno toliko, kolikor lahko zadovolji eno izmed kapric našega dobrega doktorja.«

Lahko si predstavljamo, kakšen učinek je ta »kaprica« imela na 2700 ljudi, ki so bolj podobni okostnjakom kot živim ljudem bili natlačeni v vozovih in ko so, opotekajoč se, stopili iz vozov ter namesto v plinske celice in krematorije stopili na švicarsko mejo in od tod v prijazno zeleno Švico, kjer so jih že čakale bolničarke Rdečega križa in jim med smehom in solzami ponudile hkratu z gostoljubjem tudi življenje.

(Se nadaljuje)

Tradicionalni praznik za male in velike

Gorica je izgubila lice mirnega podeželskega mesteca in se za dober teden in več spremenila v zabavišče, kakršna poznajo le velika mesta. Vrnili se je god sv. Andreja, za katerega, po pravici povedano, se nihče ne zmeni, le njegovo ime smo si prisvojili za sejem, ki se v Gorici vrši v teh dneh. Za nekatere je to sejem sv. Andreja, za druge kar Andrejev sejem. Slovesna otvoritev je bila v soboto 2. decembra in s tem se je po vseh glavnih ulicah od goriškega Travnika do podaljška ulice Roma in okrog ljudskega vrta začel živčav v veselje predvsem goriške mladine. Na pokritem trgu so odprli pokuševalnico vina in srečolov v korist zavoda Lenassi. Letos se je za sejem sv. Andreja priglasilo toliko kramarjev in zabavišč, da je bila goriška občina v resni zadregi, komu ustreči in komu odreči. Ustregla je nič manj kot 114 potujočim zabaviščem in 150 kramarjem, ki so s svojimi pisanimi stanti prepregli vse razpoložljive ulice. Vse je pripravljeno in dobro organizirano, le vreme nam letos ni naklonjeno in to zelo moti pravi potek sejma.

V okviru sejma sv. Andreja je goriško pevsko društvo »Seghizzi« organiziralo vrsto pevskih koncertov na sedežu Telovadnega združenja. Priglasilo se je deset zborov. Koncerti so se vršili v soboto in nedeljo.

Namesto pred oltar v bolnišnico

Mlada učiteljica Romana Borsini, ki podučuje na osnovni šoli v Jazbinah, bi se imela v soboto 2. decembra poročiti v cerkvi sv. Roka z dr. Giovannijem Carreddu iz Sardinije. A namesto pred oltar so jo morali težko ranjeno pripeljati v goriško bolnišnico. V četrtek popoldne je odšla od doma in se z motornim vozilom odpeljala na levi breg Soče. V bližini ulice Cappellaris pa je nenadoma izgubila oblast nad vozilom in zgrmelja z motorjem v 44 metrov globok prepad na obrežju Soče.

Zasedanje manjšinskega odbora

V ponedeljek 4. decembra se je pričelo v Beogradu osmo zasedanje italijansko-jugoslovanske mešane komisije za manjšine, kot to predvideva londonski sporazum. Italijansko delegacijo, ki je odpotovala v soboto zvečer vodi minister Castronuovo in jo sestavljata podprefekta Capon in Molinari, kot strokovnjaka pa Angioletti in Gerin. Zasedanje bo verjetno trajalo dva tedna.

Nove ladje tržaškega Lloyda

V tržiških ladjedelnicah Združenih jadranskih ladjedelnic so postavili gradlji za motorno ladjo za suhi tovor, katero je naročil tržaški Lloyd. Gre za prvo ladjo četvorkov po 10.000 ton kosmate teže, katere bo parobrodna družba naročila v državnih ladjedelnicah in bodo služile na trgovski liniji med italijanskim polotokom in Indijo.

Glede na količino tovara, veliko hitrost (18,5 vozljev na poskušnji) in udobnost najbolj modernih izsledkov ladijske tehnike, bodo motorne ladje nudile stalno povezavo z linijo v Bengalijo, katere porast je tesno povezan z gospodarskim razvojem Indije in Pakistana.

Miklavževanja

Kar sredi popoldneva se je pojavil živi Miklavž po tržaških ulicah. Veliko je veselje otrok pa tudi odrasli zbuja spomine na vesela brezskrbna leta, ko jim je Miklavž prinašal darove in šibe.

Pa je Miklavž prišel tudi v našo družbo. Ze v soboto zvečer je obiskal Kulturni klub, kjer so ga zares nestrpno kot otroci pričakovali dijaki in dijakinje višjih šol in akademiki, pa na uho povedano tudi taki, ki so že preko, ki že nosijo kak naslov v žepu. Miklavž se je malo zamudil, a je prinesel vsakemu dar ali pa vsaj prijazno pa tudi pikro besedo. Takega navala v Kulturnem klubu že zlepa ni bilo. Dvorana je bila kar pretresna in stolov je bilo premalo. To je vedno dobro znamenje.

V nedeljo popoldne je Miklavž obiskal Barkovlje, v ponedeljek in torek pa je imel preveč dela in je rabil pomoč. Zopet Opčine, Rojan, Sv. Križ in še toliko drugih poti.

ALOJZIJEVSKI FANTJE

VABIJO

NA KULTURNI VEČER POSVEČEN
A. M. SLOMSKU - VZGOJITELJU
KI SE BO VRSIL V NEDELJO 10.
DECEMBRA OB 16,30 URE (4,30 POP.)

V DOMU BREZMADEŽNE
NA PLACUTI
S PESTRIM SPOREDOM

Ker ni bilo nobenega v bližini, je ostala težko ranjena v prepadu vse do 23. ure, ko sta jo slučajno dva mimoidoča slišala stokati. Obvestili so Zeleni križ in ognje-gasce, katerim se je po velikem trudu posrečilo rešiti iz mučnega položaja nesrečno dekle. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer so ji ugotovili zlom obeh stegnic, poškodbo na hrbtnici in živčni pretres. V teh dneh se je njeno stanje nekoliko zboljšalo.

Zločinsko dejanje pri Trziču

Panzano in Trziču sta še vedno pod vtisom žalostnega dogodka pretekle sobote. Tisto jutro se je 42 letni Severino D'Ambrosi podal z ženo v trziško ladjedelnico, da bi tam dvignil odpravnino, ki jo je imel prejeti kot stražar trziške ladjedelnice. Zaradi zdravja se je moral tej službi odpovedati in sprejel je drugo delo v ladjedelnici. Ko je tam čakal, se mu je nenadoma zmračil um in odšel je na stanovanje svojega prijatelja in sovaščana Ottorina Marchesana, voditelja sindikalne organizacije ULL, in ga ustrelil. Ceravno ranjen, je Marchesan šel za njim na cesto in ga skušal razorožiti. A ni se mu posrečilo. Sele 22 letni Sergio Masciullo mu je odvzel samokres, a dobil tudi on pri ruvanju strel v koleno. Stanje Ottorina Marchesana je zelo resno, ker se mu je strel zapičil v levo stran pljuč, desno stran pa ima že od vojne ranjeno. Izjavil je, da mu je zelo žal, da se je to zgodilo, ker je bil D'Ambrosi vedno njegov velik prijatelj. D'Ambrosija so prepeljali v goriško umobolnico.

SLOVENSKI ODER

PRIREDI V NEDELJO 10. DECEMBRA OB 17. URI
V DVORANI AVDITORIJA

VESELOIGRO

NEPRIČAKOVANA URA

S to veseloigro iz dijaškega življenja je Slovenski oder doživel velik uspeh na Koroškem in v nekaterih okoliških dvoranah. Vstopnice so v predprodaji v trgovini Fortunato in eno uro pred predstavo v baru Moscolin nasproti avditorija.

Prva stvar so novi občinski davki, o katerih se govori v vsaki hiši repentabor-ske občine. Enemu so zvišali, drugemu pa ne, pa čeprav sta oba gospodarja enako premožna. Takih in podobnih slučajev je precej. Zaradi tega je med občani nastalo veliko godrnjanje in pritoževanja nad »napredno« občinsko upravo. Bajе nameravajo tudi občutno zvišati davke na trgovske in gostinske obrate, pa čeprav so upravniki občine vedno polni besed o pospeševanju turizma, dejansko pa ga zavirajo s podobnimi ukrepi. Občina je začela pripravljati teren za športno igrišče, ki naj bi v prvi vrsti služilo turistom. Toda kakšni turisti bodo hodili na Repentabor, če se bodo uresničile sedanje govorice o nameravanih novih zelo občutnih davkih, kar bo povzročilo povišanje cen ali pa zmanjšanje dejavnosti. Na omenjenem igrišču je v načrtu tudi slačelnica, ki bi stala štiri milijone lir, za postavitev prepotrebne ograje pri šolskem dvorišču pa se nihče ne zmeni, pa čeprav gre za varnost naših otrok.

Zadeva z občinskimi traktorjem še vedno muči občinsko upravo. Potem ko ga je drago kupila za tri milijone lir, se ga sedaj hoče navse načine iznebiti. Dala ga je celo na dražbo, toda do sedaj se še nihče ni oglašil in se verjetno tudi ne bo. Denar zanj je torej popolnoma vržen proč.

Pred kratkim smo čitali, da sta bila pri nadzorniku za javna dela v Trstu župan in občinski tajnik. Določeno je bilo, da sedaj pozimi ne bo občina delala nobenih večjih javnih del, čeprav je v tem času največ ljudi potrebnih dela in za-služka. Naši »ta višji« na občini pa mislijo drugače kot večina občanov. Predno kldo pohlvali tako skrbne upravitelje, naj se prej potrudijo vprašati Repence, če se s tako hvalo strinjajo.

Boršt v Bregu

Naša župnija je v nedeljo, 26. novembra, doživela lep praznik. Imeli smo celodnevno češčenje Sv. R. Telesa. Marsikaj se nam je čudno zdelo, ko smo prejšnjo nedeljo poslušali oznanilo in pojasnjevanje g. župnika. Poudarjal je, da je tak praznik lahko za župnijo kot mali misijon, če le farani pokažejo dobro voljo. V posebnem pismu je vse družine povabil, naj pridejo na obisk h Gospodu, da se mu opravičijo, da ga počastijo in se mu zahvalijo. Razložen je bil razpored, kako se bodo na vsake pol ure vrstili: pred oltarjem na rdeče pogrnjenem klečalniku mašni strežnik, pred obhajilno mizo na posebnem klečalniku dve belooblečeni deklici, po dva fanta, dve dekleti in po dve članici Apost. molitve.

Res je, nekaj okenc na razporedu ni bilo zasedenih, a vsaj tri četrtine mladine je sodelovalo in s kako vestnostjo, kot so bili prej v posebni vaji naučeni! Obe maši sta bili zelo obiskani, zlasti ob 10.30, ko smo imeli zborni s kratkimi latinskimi odgovori. Z veliko pazljivostjo so poslušali misijonarja g. Kladnika. Zelo velika je bila udeležba, tudi moških popoldne pri zaključnem češčenju Sv. R. T. in molitvah za sv. očeta in vesoljni cerkveni zbor.

8^h zvečer je bila dvorana pri čč. sestrah skoro premajhna, saj se je zbralo okrog 150 vnetih poslušalcev: ob krasnih slikah so stari in mladi napeto poslušali dve uri rast in nastanek bož. kraljestva v krajih, kjer deluje naš sposobni misijonar. — Borštani pa bomo z veseljem čakali na celodnevno češčenje v novem letu, saj smo se prepričali, kako je tak praznik osrečujoče srečanje z Bogom!

Letalska nesreča v Benečiji

Ameriško letalo »C 47«, s štirimi možni posadke, je v nedeljo zvečer strmoglavilo na hribu Pala v bližini Clauzetta. Zadelo je v hrib komaj štiri metre pod vrhom in se vnelo. Vsi člani posadke so zgoreli. Letalo se je dvignilo z letališča v Avianu in je bilo namenjeno v Nemčijo. Iz Aviana je takoj odpotovala reševalna skupina ameriških častnikov, ki pa ni mogla drugega napraviti, kakor da je pobrala zoglenela trupla in nekaj delov letala za ugotovitev nesreče. — Vzrok nesreče je bila megla.

Človek se naveliča vsega — in najprej tega, kar mu je najbolj všeč. (Schaw)

† P. Oto Kocjan

P. Oto Kocjan, frančiškan, je umrl dne 4. decembra v 87. letu starosti v Ljubljani.

Divizem je še vedno živ

Brali smo v revijah, ki so bile seveda opremljene s primernimi slikami, da je Elizabeth Taylor priredila v nekem rimskem hotelu velik sprejem na čast Kirku Douglasu ob priliki prve obletnice njegovega filma »Spartacus«. Na ta sprejem je bilo povabljenih mnogo igralcev; nekateri so celo nalašč prišli iz drugih držav, kjer se mudijo zaradi dela; povabljeni je bilo tudi mnogo rimske »aristokracije«. Zenske so se bleščale v sijaju neprecenljivih draguljev. JEDI, ki so jih nosili na mizo, so se imenovala po velikih zgodovinskih kolosih »Ben Hurs«, »Fabiola«, »Kralj kraljev« in drugih. Celoten sprejem je stal nič manj kot deset milijonov! In revije so obširno o tem poročale. Zakaj? Ker vedo, da je še mnogo bralcev, ki hlastno segajo po teh novicah; da je še mnogo taktih, ki sledijo vsem doživljajem filmskih zvezdnikov.

»Divizem je umrl« so rekli na zadnjem beneškem festivalu. »To je festival idej in režiserjev« je zadovoljno zatrjeval televizijski napovedovalec. In res se je takrat zdelo, da se to dogaja. Toda zadostovalo je le nekaj tednov, da je lahko vsakdo ugotovil, kako je bilo zmotno to prepričevanje. Snemanje še enega zgodovinskega kolosa »Kleopatra« je pokazalo, da je divizem še močno zakoreninjen v nekaterih ljudeh. Vsi poznamo razne pripetljaje, ki so spremljali snemanje filma, ki je že stal do sedaj razne zavarovalne družbe težke milijone, čeprav se ni posnelo niti deset metrov filma. Razlog vsemu temu je bila Elizabeth Taylor, čeravno ne po svoji krivdi: bolezen, izčrpanost, operacija, škodljivo severno podnebje in še vse drugo.

No, in končno je »Liz« prišla v Rim, da bi vendar že enkrat začela nastopati v omenjenem filmu. Na letališču jo je čakala cela množica fotoreporterjev; odigrali so se vedno enaki prizori; vršili so se vedno enaki intervjuji; revije so se napolne z vedno enakimi podrobnimi novicami o njenem prihodu, o njenih oblekah, o njenem spremstvu. Zdelo se je skoro, kot bi bila prišla kaka velika kraljica. Vse to bi že zadostovalo, da bi televizijski napovedovalec beneškega festivala spremenil svoje mnenje glede divizma. Toda to še ni bilo dovolj. Kam gre Elizabeth Taylor stanovat? Ne v hotel kot vsaka druga navadna ženska. Glavna igralka filma, ki obravnava zgodovinsko snov, se ne more zadovoljiti z navadnim hotelom, temveč mora stanovati samo v zgodovinskem kraju. Zato vzame v najem veliko vilo na Via Appia. Vrt vile obdaja gosto grmovje. Liz se torej z možem in otroki preseli v to vilo. Toda stvar se ne zaključuje tu.

Kmalu se namreč začne naval fotoreporterjev, ki hočejo z vso silo zajeti v svoje aparate družinske prizore, katere bodo potem drago prodali raznim revijam, ki se s tem ukvarjajo. In tako je končan mir za igralko in vse njeno spremstvo. Liz je seveda upravičeno nejevoljna nad vsem tem in ko vidi, da nič ne pomagajo njene prošnje, naj vendar že enkrat odnehajo, se maščuje na drug način.

Produkcijka hiša je sklicala tiskovno konferenco za začetek snemanja filma. Prišli so v velikem številu časnikarji in fotoreporterji. A na lepem se je zvedelo, da je Taylor postavila jasne pogoje za svojo prisotnost; prišla bo samo, če bodo vsi reporterji do zadnjega odšli. Lahko si je predstavljati učinke, ki ga je povzročila ta zahteva. Prizadeti se niso hoteli tako lahko vdati; navsezadnje je njihov poklic vtikati nos v tuje zadeve in gotovo si ne bi toliko prizadevali loviti s svojimi objektivni vsak gib, vsako najmanjšo kretnjo zvezdnikov, ako ne bi bilo veliko popravševanje po tistih slikah in velik zaslužek zanje. Zato so začeli žvižgati in kričati.

Če se je v Benetkah zdelo, da je filmski divizem umrl, se je nepričakovano spet pojavil v Rimu, v mestu, ki je do sedaj pokazalo, da je najmanj občutljivo za ta fauuzem. Zanimivo je poiskati razlogo temu pojavu. In to ni niti tako težko. »Kleopatra« bo zgodovinski kolos in kot tak bo imel ogromne dimenzije bodisi kot

Pogreb nam znanega patra Otona je bil v Ljubljani v sredo 6. decembra. Pokojni je bil več let na Sv. gori in na Kapeli pri Gorici, po vojni kot predstojnik. Posvoda je bil zelo priljubljen. Na 50 obletnico mašniškega posvečenja 1956. je prišel s propustnico s Kapele in ga je na solkanski cesti podrl motorist in si je zlomil nogo v kolku. Kljub tej nesreči je bil vedno dobre volje in potrpežljivo prenašal bolečine. Zadnja leta je preživel v Ljubljani, kjer je tudi umrl lepo pripravljen na smrt. Ga priporočamo v molitev vsem, ki so ga poznali. Njemu pa želimo mir in pokoj.

predstava, bodisi s finančne strani. Zato, da se bodo kapitali, ki so bili vanj vloženi, pomnožili, je seveda nujno potrebno, da gre do ta film gledat milijoni gledalcev. Filmski agenti imajo zato težko nalogo; čeprav bo morda film dobro izdelan, mu to še ne zagotavlja uspeha, kajti lahko se bo pomešal z mnogimi drugimi izdelki o rimskem imperiju; niti ne more biti zadosten porok igralska sposobnost glavne igralka, ki je — kot vsi vedo — precej skromna; niti vsebina sama ne zadostuje. Zato jim ne preostaja drugo kot ustvariti okrog kolosa popolnoma drugačen interes: ko bo slišalo o raznih pripetljajih, o raznih incidentih, ki so spremljali snemanje, bo občinstvo skoro nehoti šlo gledat film. Vse koristi reklami: prihod Elizabeth Taylor v Fiumicino, vila na Via Appia, naval fotoreporterjev. Casopisi obširno o tem poročajo. »Kleopatra« preide zato v bralčevu podzavest kot vsak trgovski proizvod, za katerega se dela velika reklama.

Tudi veličastni sprejem, ki ga je Taylor priredila v Rimu, spada k temu aparatu. Če so razne revije prinašale številne slike o tem tako malo važnem dogodku, če so o njem podrobno poročale, je to samo znak, da je divizem še vedno živ, da mnogi ljudje še vedno gledajo na filmske zvezdnike kot na nekakšne polbogove. Danes, ko se po svetu dogajajo strašne reči, ko vsemu človeštvu venomer grozi nevarnost, je nepojmljivo, da se še posveča tolika pozornost filmskim zvezdnikom, da je še tako živ fanatizem, ki se mu pravi divizem.

ZA DOBRO VOLJO

Gomulkove sanje

Poljski ministrski predsednik in tajnik komunistične partije Gomulka, je neke noči v spanju nenadoma začel vpiti: »Dol s Hruščevom in njegovo kliko! Izdajalec ljudstva in partije, agent kapitalističnih svinj!« in podobno. Njegova žena, ki je vse to slišala, se zdrzne in ga s komolcem prebudi: »Kaj si zblaznel, da tako piješ! Ne več, da te to lahko drago stane!«

»Oh, saj res, draga žena! Prosim te, da o tem ne govoriš drugim! Oprosti mi, sanjal sem namreč, da sem na 23. kongresu...!«

Ruski propagandist je v Pragi hvalil in poveličeval ruski napredek v vseмирskem raziskavanju ter zagotovil, da bomo lahko kmalu šli na luno in na Mars.

»Jaz bi pa rajši slišal, da bi povedal, kdaj lahko pojdemo na Dunaj.« — se je oglasil češki študent.

DAROVI

Za Mladinski dom v ul. Scorcola: Julka Bezeljak 10.000; T. F. 4.300; gdč. Jerič 1.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: J. U. 1.000; T. S. 5.000; V. F. 1.000; družina Dodin-Marsič ob mamini smrti 5.000; Pečenko P. 1.500 lir. — *Bog plačaj!*

Za Slovensko sirotišče: Pevma-Oslavje: 265 kg krompirja, 325 kg jabolok; 56 kg koruze v štoržih; 12 kg kakov, 5 kg orehov; v denarju: 6.900 lir. — *Stevarjan:* 597 kg krompirja; 196 kg jabolok; 4 kg orehov; 196 kg koruze v štoržih. V denarju: 5.850 lir. — *St. Maver:* 157 kg krompirja; 120 kg jabolok, 15 kg koruze v štoržih; 5 kg orehov. V denarju: 3.650 lir. — *N. N.* 1.000; *J. M.* 2.000; *gospa Marija Milost* 1.000; *M. Z.* 2.000 lir. — *Podgora:* 30 kg krompirja; 50 kg kakov. V denarju: 29.000 lir.

Vsem plemenitim dobrotnikom se iskreno zahvaljujemo za vso ljubeznivost in dobrohotnost do sester ob priliki njih obiska. Naj vsem dobri Bog tisočero povrne!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Bučin v Gorici